

ÚLOHA ÚŘADU PRO BEZPEČNOST A OCHRANU ZDRAVÍ PŘI PRÁCI V RÁMCI PODPORY DODRŽOVÁNÍ PŘEDPISŮ V OBLASTI BEZPEČNOSTI A OCHRANY ZDRAVÍ PŘI PRÁCI V IRSKU

Podpora účinných postupů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) je klíčem k bezpečnějším a zdravějším pracovištím. Zlepšování opatření a postupů pro řízení BOZP ve všech odvětvích a typech podniků – velkých, středních i malých – je podporováno a udržováno řadou institucionálních aktérů a interních i externích procesů ve firmách. Vědecký výzkum¹ zdůrazňuje mimo jiné klíčovou roli, kterou mohou hrát státní regulační orgány v oblasti BOZP, jako jsou inspektoráty práce a služby prevence. Tento informační dokument je součástí výzkumného projektu realizovaného v Irsku, jehož cílem je poskytnout další informace k tomuto tématu.² Metodika tohoto výzkumu zahrnovala rozhovory s 22 účastníky, z nichž 12 bylo z Úřadu pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (*Health and Safety Authority*, HSA). Zbývajících 10 respondentů byli poskytovatelé služeb prevence a pracovníci. Navíc byl proveden přezkum literatury. Tento informační dokument vychází z výsledků tohoto průzkumu.

Jak dokládají případové studie zabývající se možným vlivem státu na dodržování předpisů v oblasti BOZP (IE1³, IE2⁴ a IE3⁵), je zřejmé, že v Irsku hraje Úřad pro bezpečnost a ochranu zdraví (HSA) dominantní roli v monitorování a regulaci dodržování předpisů v oblasti BOZP. Úřad HSA však není jediným vlivným regulačním orgánem v oblasti BOZP v Irsku. Důležitou roli hrají také další státní orgány uvedené v hlavní zprávě (EU-OSHA, 2025). Způsob práce a přístup těchto dalších regulačních orgánů při podpoře dodržování předpisů v oblasti BOZP zůstává důležitým aspektem, který může přinést doplňující poznatky prostřednictvím dalšího výzkumu. To může zdůraznit přínosy jejich společných a inovativních iniciativ.

Jedním z doporučení pro tvorbu politik, které může být pro úřad HSA zajímavý s ohledem na další výzkum, je častější využívání právních předpisů týkajících se registrace nebo udělování licencí, například ze strany hasičských a záchranných služeb⁶, Agentury pro ochranu životního prostředí a Úřadu pro zdravotní informace a kvalitu (HIQA⁷) (regulační orgán zdravotních a sociálních zařízení). Všechny tyto regulační orgány využívají své možnosti požadovat, měnit nebo rušit požadavky na registraci a udělování licencí, pokud jde o dodržování předpisů v oblasti BOZP. Jedná se o výhodu v oblasti dodržování předpisů BOZP, kterou úřad HSA nesdílí ve stejné míře jako ostatní regulační orgány.

Případová studie IE1 identifikuje doporučení pro tvorbu politik vycházející z 11měsíčního mentorského programu úřadu HSA pro nově přijaté inspektory, které by mohlo být považováno za měřítko pro školení jiných vnitrostátních orgánů dohlížejících na dodržování předpisů v oblasti BOZP. To by mohlo přinést

¹ EU-OSHA – Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci, *Improving compliance with occupational safety and health regulations: an oversight review* (Zlepšování souladu s předpisy pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci: celkový přezkum), 2021. K dispozici na adrese <https://osha.europa.eu/en/publications/improving-occupational-safety-and-health-changing-world-work-what-works-and-how>.

² EU-OSHA, 2025. Úplné znění zprávy je k dispozici na adrese <https://osha.europa.eu/en/publications/irelands-approach-supporting-occupational-safety-and-health-compliance-role-labour-inspectorate-and-prevention-services>.

³ Případová studie 1 je k dispozici na adrese Případová studie IE1 je k dispozici na adrese <https://osha.europa.eu/en/publications/irish-health-safety-authoritys-recruitment-drive-supporting-occupational-safety-and-health-compliance-case-ie1>.

⁴ Případová studie 2 je k dispozici na adrese <https://osha.europa.eu/en/publications/irelands-besmart-ie-online-interactive-risk-assessment-tool-supporting-occupational-safety-and-health-compliance-case-ie2>.

⁵ Případová studie 3 je k dispozici na adrese <https://osha.europa.eu/en/publications/irish-health-safety-authoritys-inspectors-conduct-and-style-supporting-occupational-safety-and-health-compliance-case-ie3>.

⁶ Viz například: www.dfb.ie.

⁷ Viz: www.hiqa.ie.

dvojí výhodu v podobě větší transparentnosti a standardizace chování a stylu státních regulačních orgánů.

V případové studii IE2 poskytuje úřad HSA prostřednictvím svého on-line zdroje BeSMART.ie bezplatné, uživatelsky přívětivé nástroje, které malým podnikům a osobám samostatně výdělečně činným umožňují vypracovat vlastní hodnocení rizik a prohlášení o bezpečnosti práce. Tento on-line zdroj také umožňuje přímý přístup k inspektorům práce úřadu HSA, kteří prostřednictvím tohoto nástroje poskytují další podporu v oblasti dodržování předpisů BOZP, což může přispět k rozvoji kultury dodržování předpisů BOZP v malých podnicích a u osob samostatně výdělečně činných v Irsku. Úspěch nástroje BeSMART.ie dokládá každoroční nárůst počtu uživatelů z těchto skupin, které jsou na trhu práce obtížně dosažitelné, od jeho zřízení v roce 2014. Jedná se o jasný politický signál, že těmto skupinám je poskytován komplexní zdroj informací o dodržování předpisů v oblasti BOZP.

Z případové studie IE3, která se zaměřovala na styl a chování inspektorů práce úřadu HSA, byla vyvozena doporučení pro tvorbu politik vycházející z významu procesu vizuální kontroly během návštěv na pracovištích a jeho dominantní role při posuzování norem v rámci dodržování předpisů v oblasti BOZP. Jedním z doporučení pro tvorbu politik je přínos dodržování předpisů v oblasti BOZP spočívající ve standardizaci procesu vizuální kontroly nejen ze strany inspektorů práce (viz EU-OSHA, 2023), ale také prostřednictvím tisíců vizuálních kontrol, které denně provádějí vnitrostátní poskytovatelé služeb prevence. Případová studie rovněž odkazuje na praxi inspektorů práce, kdy během kontrol na pracovišti požadují zlepšení v oblasti BOZP, která často nejsou formálně zaznamenána. Jedním z příkladů je situace, kdy inspektoři práce vyžadují, aby pracovníci používali osobní ochranné prostředky nebo doplnili případné chybějící zábradlí na lešení. Doporučení pro tvorbu politik v této souvislosti spočívá v tom, že tento rutinní a významný efekt práce inspektorů by mohl být dokumentován nebo přijat jako běžný jev. Tím by se rozšířila důkazní základna o přínosných účincích návštěv inspektorů práce ve firmách, které v současné době nejsou v literatuře týkající se dodržování předpisů v oblasti BOZP dostatečně zohledněny.

Případová studie IE3 také poukazuje na různé standardy hodnocení rizik, s nimiž se setkávají inspektoři práce při svých návštěvách ve firmách za účelem monitorování a regulace dodržování předpisů v oblasti BOZP. Inspektoři práce uvedli, že ačkoli standard a obsah hodnocení rizik vypracovaných nástrojem BeSMART.ie (viz případová studie IE2) a většími společnostmi byly obecně lepší, často se setkávali s hodnoceními rizik, která nesplňovala požadovaný standard z hlediska obsahu nebo kvality. V případové studii se proto v rámci doporučení pro tvorbu politik jeví jako přínosné zavést lepší standardizaci formátů hodnocení rizik, jakož i předchozí provádění inspekce na místě, které jsou zdrojem informací pro následná hodnocení rizik. Tato standardizace již byla na vnitrostátní úrovni zavedena, pokud jde o kompetence, chování a obsah inspekce v oblasti hodnocení rizik požárů. Kritéria kompetencí a chování pro požární bezpečnost stanoví Národní ředitelství pro zvládání požárů a mimořádných událostí (NDFEM, 2022). Další příklady standardizovaných šablon pro hodnocení rizik požárů rovněž viz LGA (2024) a PAS 79–1:2020.

Dalším doporučením pro tvorbu politik je zintenzivnit poskytování, sběr a analýzu údajů o incidentech v oblasti BOZP nad rámec stávajících vnitrostátních povinných požadavků na hlášení nehod a nebezpečných situací při práci.⁸ To by bylo přínosné, neboť Státní agentura pro nároky (State Claims Agency, SCA), jak je podrobně uvedeno v případové studii 6⁹, prokázala užitečnost generování velkého množství kvalitních dat, pokud jde o podporu dodržování předpisů v oblasti BOZP. Irská vláda zavedla v roce 2001 právní předpisy, které vyžadují povinné hlášení údajů o incidentech souvisejících s BOZP ve státních orgánech zabývajících se zdravotní a sociální péčí. Agentura SCA má nyní rozsáhlé zkušenosti s využíváním těchto údajů na podporu dodržování předpisů v oblasti BOZP, které používá ke snížení počtu nehod a incidentů. Možnou iniciativou, která by mohla být přínosná, by bylo v první řadě rozšířit tyto právní předpisy na další státní orgány, jakož i zvážit další vysoce riziková hospodářská odvětví, která by mohla být ovlivněna začleněním dalších požadavků na podávání zpráv o BOZP.

Další doporučení pro tvorbu politik by se mohlo týkat regulace řízení psychosociálních rizik ze strany HSA, která zůstává i nadále výzvou. To je důsledkem vnitřních obtíží při uplatňování stávajících právních předpisů v oblasti BOZP na prosazování požadavků týkajících se psychosociálních rizik. Aby

⁸ *Guidance on the Safety, Health and Welfare at Work (Reporting of Accidents and Dangerous Occurrences) Regulations 2016* (Pokyny k předpisům v oblasti bezpečnosti, zdraví a dobrých životních podmínkách při práci (ohlašování nehod a nebezpečných událostí) z roku 2016).

⁹ Případová studie 6 je k dispozici na adrese <https://osha.europa.eu/en/publications/irish-state-claims-agencys-risk-management-supporting-occupational-safety-and-health-compliance-case-ie6>.

se posílila schopnost úřadu HSA lépe prosazovat tento aspekt dodržování předpisů v oblasti BOZP, je třeba příslušnou legislativu přezkoumat.

Vzhledem k významu evropských inspektorátů práce v rámci dodržování předpisů v oblasti BOZP by bylo výhodné, aby výzkumní pracovníci v oblasti BOZP mnohem větší měrou spolupracovali s těmi regulačními orgány, které mají k dispozici velké množství dostupných údajů. K usnadnění této iniciativy mohou inspektoráty nechat své údaje anonymizovat z důvodu zachování důvěrnosti. Tyto údaje by byly velmi přínosné pro další korelační a experimentální výzkum v oblasti BOZP. Pokud se podaří prohloubit tuto výzkumnou spolupráci, výrazně to prospěje dodržování předpisů v oblasti BOZP. Stále však platí, že bez empirických důkazů bude obtížné plně určit, které konkrétní iniciativy v oblasti dodržování předpisů v oblasti BOZP jsou pro dané pracovní odvětví nejprínosnější.

Pokud jde o budoucí směřování úřadu HSA, jeho výkonný ředitel na konferenci organizace NISO v roce 2024¹⁰ uvedl, že budou realizovány tyto iniciativy:

- nový strategický dokument na období 2025–2027,
- rozšířená role zástupců pro BOZP,
- významnější zaměření na ochranu zdraví při práci,
- nositelné bezpečnostní technologie používané pracovníky,
- umělá inteligence a prediktivní analýza používaná pracovníky,
- používání bezpilotních vzdušných prostředků (dronů) a
- pracovníci platform a pracovníci na zakázku.

Inovativní přístup úřadu HSA založený na spolupráci, jak je uvedeno v případových studiích IE1, IE2 a IE3, všechny tyto budoucí iniciativy podpoří a bude mít na ně dopad. Pravidelné zveřejňování pokynů, doporučení a zpráv ze strany úřadu HSA bude rovněž příležitostí k posouzení dopadů jeho spolupracujícího a inovativního přístupu k dodržování předpisů v oblasti BOZP na tyto uvedené iniciativy.

Použitá literatura

EU-OSHA – Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci, *Supporting Compliance of Occupational Safety and Health Requirements – European Labour Inspection Systems of Sanctions and Standardized Measures* (Prosazování dodržování požadavků na bezpečnost a ochranu zdraví při práci – evropské systémy pokut a standardizovaných opatření uplatňovaných v rámci inspekcí práce), 2023. K dispozici na adrese https://osha.europa.eu/sites/default/files/Supporting-Compliance-Workplace-Safety-Requirements_EN.pdf.

EU-OSHA – Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci, *Ireland's approach to supporting occupational safety and health compliance: the role of labour inspectorate and prevention services* (Přístup Irska k podpoře dodržování předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci: úloha inspektorátu práce a služeb prevence), 2025. K dispozici na adrese <https://osha.europa.eu/en/publications/irelands-approach-supporting-occupational-safety-and-health-compliance-role-labour-inspectorate-and-prevention-services>.

LGA, 2024. Fire Safety Risk Assessment, Sleeping Accommodation. Department for Communities and Local Government, The Stationery Office, UK.

NDFEM, 2022. National Directorate for Fire and Emergency Management. Code of Practice for Fire Safety Assessment of Premises and Buildings. Government of Ireland.

NDFEM, 2023. National Directorate for Fire and Emergency Management. Fire Safety Guide for Building Owners and Operators. Guide for persons having control under Section 18(2) of the Fire Services Acts 1981 and 2003. Government of Ireland.

PAS 79-1:2020. Fire risk assessment – Part 1: Premises other than housing. Code of practice. The British Standards Institution.

¹⁰ NISO, 2024. 60. výroční konference organizace NISO, úvodní projev, který přednesl Conor O'Brien, výkonný ředitel HSA, říjen 2024, Killarney, Irsko.

Autoři: Dr. Victor Hrymak, Dr. Patrick Bruce, Dr. Chiara Leva.

Řízení projektu: Ioannis Anyfantis a Lorenzo Munar, Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (EU-OSHA).

Tento informační dokument zadala k vypracování Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci (EU-OSHA). Jeho obsah, včetně všech vyjádřených názorů a/nebo závěrů, představuje výhradně stanovisko autorů a nemusí nutně odrážet postoj agentury EU-OSHA.

Ani Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci, ani žádná jiná osoba jednající jejím jménem není odpovědná za případné využití výše uvedených informací.

© Evropská agentura pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci, 2026

Reprodukce povolena s uvedením zdroje.

Pro každé použití nebo reprodukci fotografií či jiných materiálů, na které se nevztahují autorská práva Evropské agentury pro bezpečnost a ochranu zdraví při práci, je nutno získat souhlas přímo od držitelů autorských práv.